

Zápis ze zasedání Výboru pro práva dítěte

ze dne 16. prosince 2025

Místo a čas konání: Úřad vlády ČR, Rytířská 31, místnost BEZO - 9:30–13:00

Přítomni: Eva Petrová, Klára Chábová, Eva Daňková, Iveta Dvořáková (za Petra Najmana), Jaroslav Hrabálek, Jana Kovářová, Barbora Křížanová (za Marii Oktábcovou), Ágnes Bučinská Němečková, Aneta Redlichová, Štěpánka Tyburcová, Zuzana Vanýsková (za Petru Wünschovou), Kamila Lindauerová (za Kateřinu Bělohlávkovou, MV), Michal Černý

Online: Lenka Hečková (za Lenku Felcmanovou), Daniel Hovorka, David Strupek, Michaela Fajnorová, Natálie Kojzarová, Jana Provazníková, Tereza Panáková (za Petru Šuplerovou), Monika Šimůnková, Martina Štěpánková Štýbrová

Omluveni: Kateřina Jírová, Petr Najman, Tereza Bártová, Petr Nečina, Adam Křístek, Vojtěch Čákl

Hosté: Daniel Hájek, Jana Ticháčková, Michal Šidák, Karolína Trnovcová, Denisa Meluzínová, Denisa Šmídová, Alica Vacková, Roman France, František Čihounek, Barbora Soušková, Michal Pospíšil, Monika Langová, Veronika Blahovská, Tamara Borovková

Sekretariát ÚV: Viktor Kundrák (ředitel Odboru lidských práv a ochrany menšin), Jana Havigerová (tajemnice Výboru), Markéta Boučková, Diana Šmídová

Program:

1. Aktuality (9:30 – 9:45)
 - a) Informace o aktivitách Výboru (předsedkyně, tajemnice Výboru)
 - b) Aktuality ze strany MPSV (Daniel Hovorka, MPSV)
2. Participace mládeže (9:45 – 10:35)
 - a) Představení činnosti Panelu mládeže MŠMT (Daniel Hájek, MŠMT)
 - b) Představení Koncepce podpory mladých lidí v ČR a akčního plánu (Jana Ticháčková, MŠMT)
 - c) Zkušenost mladých lidí s participací (Jana Kovářová, Republikové fórum dětí a mládeže)
 - d) Příklad dobré praxe (Šidák Michal, ředitel Gymnázia a Střední odborné školy Dr. Václava Šmejkala, Ústí nad Labem)
 - e) Pohled dětského ombudsmana (Tereza Panáková, KVOP a OPD)
 - f) Akce Maják-platforma pro rozvoj pro mladé dospělé (Karolína Trnovcová, Denisa Meluzínová, škola Trivis, Ústí nad Labem)
3. Tematický blok: Institucionální péče a zkušenosti mladých dospělých (10:35 - 11:35)

Představení Platformy Do dospělosti a metodického průvodce doprovázení dospívajících, zkušenosti mladých dospělých (Klára Chábová, NF Krok domů, Mimo domov, Platforma Do dospělosti a mladí dospělí)

Přestávka (11:35 – 11:45)

4. Další podněty (11:45 - 12:50):
 - a) Představení činnosti Řídícího Výboru Rady Evropy pro práva dítěte včetně závěrů týkajících se práv a nejlepšího zájmu dětí (Diana Šmídová, ÚV ČR)
 - b) Zjištění OPD k tělesnému a psychickému trestání dětí v ústavní péči a informace k činnosti OPD (Tereza Panáková, KVOP a OPD)
 - c) Práva dětí ve školách a analýza ČHV (Á. Bučinská Němečková, ČHV)
 - d) Představení projektu na podporu dětí a rodičů ve výkonu trestu odnětí svobody (Á. Bučinská Němečková, ČHV)
 - e) Přisvojení ve stejnopohlavním partnerství – poznatky z praxe (Denisa Šmídová, advokátka)
5. Různé (12:50 - 13:00)

Předsedkyně Výboru přivítala členky a členy Výboru a hostky a hosty a shrnula návrh programu zasedání, který byl schválen všemi členkami a členy Výboru.

Předsedkyně Výboru rovněž uvedla, že se on-line jako hostka připojí bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková, aby se s Výborem symbolicky rozloučila.

Následně předsedkyně Výboru přivítala nové členky Výboru paní Natálii Kojzarovou z MZV, která nahradí paní Petru Šmídovou, paní Evu Daňkovou z České středoškolské unie, která je za pana Samuela Enenkla a paní Kateřinu Jírovou z Asociace rané péče.

1. Aktuality (9:30 – 9:45)

a) Informace o aktivitách Výboru

V rámci aktualit předsedkyně Výboru informovala, že se dne 1. 12. 2025 účastnila zasedání Rady vlády pro lidská práva, kde byl Výbor oceněn jako jeden z neaktivnějších výborů. Předsedkyně Výboru v té souvislosti poděkovala všem členkám a členům za jejich aktivitu i mimo zasedání Výboru. Na předemtném zasedání Rady vlády pro lidská práva předsedkyně Výboru prezentovala úspěšné naplnění priorit Výboru na rok 2025, a to jak na legislativní úrovni, tak i v praxi, a rovněž uvedla plán nastavení priorit Výboru na rok 2026, se kterými budou členky a členové Výboru seznámeni na dalším zasedání.

Předsedkyně Výboru dále informovala, že je připravován podnět ve věci medializace soukromí dětí, jejichž rodiče jsou v konfliktu, kdy v několika konkrétních případech došlo k zásahu do soukromí dětí. Ochrana dětí v digitálním prostoru je zásadní, proto předsedkyně Výboru považuje za nezbytné, aby se Výbor danému tématu podrobněji věnoval.

b) Aktuality ze strany MPSV (Daniel Hovorka, MPSV)

D. Hovorka uvedl, že Komise pro přezkum nepřírozených úmrtí dítěte je součástí poradního sboru MPSV pro sociálně-právní ochranu dětí. Je koncipována jako stálý pracovní orgán s pěti stálými členy a dalšími odborníky z různých oborů tak, aby byl počet členů vždy lichý a byl zajištěn multidisciplinární přístup. Komise se bude scházet dle potřeby, přičemž podnět k projednání určitého případu může podat kdokoli včetně Výboru. Komise bude projednávat nejen případy podezření z nepřírozeného úmrtí dítěte, ale i další závažné případy zneužívání, týrání a zanedbávání dítěte, kdy došlo k závažnému ohrožení zdraví nebo života dítěte.

V reakci na vystoupení D. Hovorky předsedkyně Výboru vyzvala zástupkyni Centra Locika, aby se v případě jakéhokoli podezřelého případu neváhala na ni obrátit za účelem podání podnětu ke komisi za Výbor.

D. Hovorka na dotaz doplnil, že statistická čísla případů nepřírozených úmrtí dětí neodpovídají reálnému stavu, neboť vždy záleží na posouzení daného případu. Nicméně za minulý rok se jednalo o 7 případů. D. Hovorka dále uvedl, že doufá, že komise též napomůže zajistit lepší sběr dat, neboť zatím systém nefunguje dobře.

Následně předsedkyně Výboru vyzvala pana Hovorku k vyjádření k novele ust. § 18 a § 18a zákona o sociálně-právní ochraně dětí. D. Hovorka k tomu uvedl, že k dané problematice budou vydány dvě metodiky, a to metodika o tzv. intervenčním příspěvku a metodika o postupu OSPOD v případech domácího násilí, které by měly být publikovány do Vánoc.

2. Participace mládeže (9:45 – 10:35)

a) Představení činnosti Panelu mládeže MŠMT (Daniel Hájek, MŠMT)

D. Hájek zdůraznil potřebu účasti mládeže při tvorbě strategií a dalších veřejných služeb, které se jich týkají, což bylo i motivem vzniku Panelu mládeže na MŠMT. Panel je poradním orgánem MŠMT složený z 20 členů a členek ve věku 15-28 let fungující při Sekci vzdělávání a mládeže a koordinovaný Odborem pro mládež. Jedná se o pilotní projekt na 2 roky s cílem interaktivně spolupracovat s mladými lidmi a reflektovat jejich pohledy, životní témata a skutečné výzvy při tvorbě politiky mládeže. Při výběru členů a členek byl mimo jiné kladen důraz na zapojení mladých lidí s omezenými příležitostmi. Panel se podílel například na vzniku Koncepce podpory mladých lidí v ČR 2025-2030 a i prvním akčním plánu. Rovněž se vydávají tematická stanoviska na témata dle výběru členů Panelu, která jsou zveřejněna na webu.

D. Hájek dále informoval o existenci Newsletteru o příležitostech pro mladé lidi k participaci a vyzval Výbor, že se na něj může obrátit při zájmu sdílet skrz Newsletter vlastní participativní akce mezi mladé lidi.

V neposlední řadě byl Výbor informován o iniciativě nabízející ministerstvům a dalším orgánům veřejné správy podporu systematicky zapojit mladé lidi ve věku 13–30 let do rozhodovacích procesů.

b) Představení Koncepce podpory mladých lidí v ČR a akčního plánu (Jana Ticháčková, MŠMT)

J. Ticháčková představila tento hlavní národní strategický dokument v oblasti politiky mládeže, který je na podporu mládeže ve věku 15 – 30 let, přičemž toto věkové vymezení je v souladu s praxí napříč celou EU. Jedná se o velmi průřezový a mezioborový dokument, na jehož vypracování se podíleli odborníci z různých oborů včetně neziskového sektoru a zástupců mládeže.

J. Ticháčková dále představila jednotlivé tematické oblasti politiky mládeže a uvedla, že koncepce má 3 hlavní strategické cíle (systémové zohledňování mladých lidí při tvorbě veřejných politik, posilování aktivního občanství mladých lidí, rozvíjení systému neformálního a zájmového vzdělávání a práci s mládeží), další podcíle a k tomu příslušná opatření. Vychází z principů rovnosti příležitostí, mezigenerační spravedlnosti a aktivního občanství a reaguje na aktuální výzvy, kterým mladí lidé čelí. Vymezuje klíčové gestory, aktéry a nastavuje mechanismy mezíresortní spolupráce, které jsou pro efektivní a koordinovanou politiku

mládeže nezbytné. Implementace koncepce bude probíhat prostřednictvím akčních plánů, přičemž první akční plán je na léta 2025 – 2026.

Hlavní vizí koncepce je, že mladí lidé mají podporu a rovné příležitosti pro rozvoj svého potenciálu a pro úspěšný přechod do dospělosti, jsou respektovanou skupinou ve společnosti a mají zájem a příležitosti k participaci na věcech veřejných.

c) Zkušenost mladých lidí s participací (Jana Kovářová, Republikové fórum dětí a mládeže)

J. Kovářová představila formy participace mladých lidí, kdy Republikové fórum je platforma, která sdružuje všechny parlamenty (tj. školské, městské, krajské a celostátní). Zároveň informovala o problému v praxi, kdy vedení škol nejsou ochotna omlouvat absenci studentů, kteří se účastnili např. zasedání parlamentu. Díky tomu vzniká rozdílná účast zástupců z jednotlivých krajů. K této problematice proto bylo přijato stanovisko, neboť jednou z činností Republikového fóra je i přijímat stanoviska k aktuálním tématům.

d) Příklad dobré praxe (Šidák Michal, ředitel Gymnázia a Střední odborné školy Dr. Václava Šmejkala, Ústí nad Labem)

M. Šidák představil činnost a fungování žákovského parlamentu při Gymnáziu a Střední odborné škole Dr. Václava Šmejkala. Zdůraznil potřebu podpory činnosti studentů ze strany vedení školy, neboť bez takové podpory by nemohl žákovský parlament fungovat. Parlament má dva předsedy, resp. předsedu a předsedkyni, aby byli genderově vyvážení. Jednou za měsíc mají pravidelné schůzky. Řeší aktuální témata, kterým studenti čelí. Pokud je možné požadavkům žákovského parlamentu vyhovět, tak se jim snaží vedení školy vyjít vstříc.

e) Pohled dětského ombudsmana (Tereza Panáková, KVOP a OPD)

T. Panáková uvedla, že v Kanceláři VOP dlouhodobě podporují participaci dětí a mladých dospělých v záležitostech, které se jich týkají, a to zejména při řešení individuálních případů. Nyní jsou ve fázi přípravy poradního orgánu dětského ombudsmana, neboť názory dětí by měly být hlavním vodítkem při jeho práci. Institut dětského ombudsmana vznikl k 1. 7. 2025 nicméně doposud nebyl zvolen. V současné době probíhá monitoring a zjišťování fungování různých panelů a institutů, které již vznikly, aby byla nachystána podoba funkčního modelu. Zároveň budou při poradním orgánu vznikat i menší pracovní skupiny zabývající se konkrétními tématy. Jedním z inspirativních modelů je rovněž Panel mládeže MŠMT.

f) Akce Maják- platforma pro rozvoj pro mladé dospělé (Karolína Trnovcová, Denisa Meluzínová, škola Trivis, Ústí nad Labem)

K. Trnovcová a D. Meluzínová velmi ocenily daný typ projektu a přivítaly otevřenost a možnost pro děti vyjádřit anonymně své názory a témata, se kterými se potýkají, a které se běžně ve školách neřeší. Uvítaly by proto více takových projektů.

Na základě dotazu T. Panáková doplnila, že do 31. 12. 2025 probíhá dotazníkový sběr údajů ohledně toho, jaká témata děti řeší s tím, že tento dotazník mohou vyplnit jak děti, tak i dospělí.

On-line vstup Kláry Šimáčkové Laurenčíkové

Bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková vyjádřila poděkování za skvělou spolupráci s Výborem během celého jejího funkčního období a také vděčnost za posun kupředu řady témat v oblasti ochrany práv dětí, například celá oblast ochrany dětí před násilím, deinstitucionalizace a podpora zranitelných dětí. Předsedkyně

Výboru rovněž poděkovala bývalé zmocněnkyni za její podporu Výboru a aktivní účast na zasedání.

3. Tematický blok: Institucionální péče a zkušenosti mladých dospělých (10:35 - 11:35)

Představení Platformy Do dospělosti a metodického průvodce doprovázení dospívajících, zkušenosti mladých dospělých (Klára Chábová, NF Krok domů, Mimo domov, Platforma Do dospělosti a mladí dospělí)

K. Chábová uvedla, že platforma vznikla velmi živelně, ale nyní už je spolkem s 40 členskými organizacemi, které doprovázejí děti a mladé dospělé, kteří prošli ústavní výchovou. Zcela klíčová je participační skupina, jejíž úkolem je být hlasem dětí, které nikdy neměly možnost vyrůstat s rodiči a nikdy nezažily, že by se jich někdo zastal či by byly vyslyšeny. Participační skupina má 18 členů a jejími členy jsou mladí dospělí 18+, kteří prošli ústavní výchovou. Účastní se nejrůznějších jednání s poslanci a senátory, s úředníky na ministerstvech, v obcích a krajích, vedením ústavních zařízení či pracovníky OSPOD. K. Chábová zároveň poukázala na skutečnost, že jako dospělí máme velmi malou zkušenost s participací dětí a bohužel je svědkem toho, když dítě vyjádří svůj názor, že mu není důvěřováno, je zpochybněno, co řeklo, či je degradováno, což je závažný problém a mizí partnerství, na kterém by měla být participace založena.

Následně členové participační skupiny vyjádřili, co je motivovalo stát se členy této skupiny, a to zejména sdílení vlastních zkušeností z ústavní výchovy, zlepšení situace pro ostatní děti v obdobné životní situaci a vlastní posun. Cílem je poukázat na to, jak se tyto děti cítily s tím, že děti v ústavní výchově nejsou vyslyšeny, nikdo se jich nezeptá, jak se mají, ani sociální pracovníci. Velmi problémové je to, že děti nejsou informovány o tom, proč byly odebrány z rodiny, nejsou seznámeny s jejich identitou a nepracuje se s nimi terapeuticky, i když odebrání z původní rodiny lze považovat za jedno z největších traumat. Dle zkušeností členů participační skupiny lze však v průběhu času vnímat určitý posun ve směru většího respektu. Zároveň uvedli, jak je důležitá transformace velkých ústavních zařízení na prostředí rodinného typu.

Přestávka (11:35 – 11:45)

4. Další podněty (11:45 - 12:50):

a) Představení činnosti Řídícího Výboru Rady Evropy pro práva dítěte včetně závěrů týkajících se práv a nejlepšího zájmu dětí (Diana Šmídová)

D. Šmídová představila činnost Řídícího Výboru Rady Evropy pro práva dítěte, který se schází dvakrát ročně na intenzivním tří denním zasedání, kde je účasten 1 zástupce za každý členský stát Rady Evropy. Na zasedání se sdílí zkušenosti jednotlivých států, co funguje a co ne, výzvy jednotlivých států apod. Zároveň se připravují doporučení na aktuální témata, která schvaluje Výbor ministrů RE.

V tomto roce na jaře byla přijata dvě zásadní doporučení, a to doporučení k nejlepšímu zájmu dítěte při rozluce rodičů a doporučení k nejlepšímu zájmu dítěte při umisťování do náhradní péče. Dále se připravuje např. doporučení k sexuální výchově či k participaci dětí při vytváření národních strategií. Dále v oblasti digitálních technologií byla minulý rok přijata Rámcová úmluva o umělé inteligenci a lidských právech a bude se připravovat specifický dokument o

dopadech umělé inteligence na práva dětí. Existuje rovněž konkrétní doporučení k participaci dětí. Dále je připravováno doporučení ke zřizování multidisciplinárních domů k vyšetřování násilí na dětech (tzv. Barnahus), což zahrnuje vytvoření přátelského prostředí dětem, např. speciální výslechové místnosti apod. Následně bude přijato doporučení i k této multidisciplinární spolupráci, jak by měl nejvhodnější model vypadat. Cílem je, aby takové centrum, pracující dle mezinárodních standardů sítě PROMISE, které již Centrum LOCIKA v Praze otevřela pod názvem Dětské advokační centrum, bylo otevřeno v každém kraji.

D. Šmídová dále podrobněji představila doporučení k nejlepšímu zájmu dítěte při rozluce rodičů, které bylo tématem posledního zasedání Řídícího Výboru pro práva dítěte. Doporučení požaduje, aby prvotním hlediskem byl vždy nejlepší zájem dítěte, upřednostňovalo se mimosoudní řešení sporů, byla respektována a chráněna práva dítěte a rozhodnutí byla vykonávána úplně a včas. Státy jsou povinny přijmout všechna nezbytná opatření, aby doporučení byla aplikována. Doporučení se po určitém čase přezkoumávají a členské státy by měly informovat o pokrocích a nedostacích, které budou překonávat i po pěti letech od jeho přijetí. Nejlepší zájem dítěte by měl být vždy zhodnocen v každém konkrétním případě dítěte, přičemž doporučení uvádí vodítka, jaké faktory by měly být posuzovány s tím, že celkové posouzení by mělo být multidisciplinární při zapojení všech relevantních aktérů. Mezi faktory patří věk dítěte, jeho úroveň vyspělosti a rozvíjející se schopnosti, názory dítěte, pokud se je dítě rozhodlo vyjádřit, vhodné zachování rodinného a sociálního prostředí dítěte, historie výchovy dítěte a péče o něj, ochrana dítěte před fyzickou a psychickou újmou, znásilněním, zanedbáváním či násilím, jakákoli situace zranitelnosti nebo rizika a zdroje ochrany a podpory, vývojové, emoční, vzdělávací a zdravotní potřeby dítěte. V rámci participace děti vyjádřily, že jedním s posuzovaných faktorů by měl být i dopad na zachování a rozvoj jejich identity a dopad rodičovského konfliktu na jejich každodenní běžné aktivity a zájmy, aby se v jejich životě změnilo co nejméně. Měla by se posuzovat i ochota jednoho rodiče umožnit smysluplný osobní vztah s druhým rodičem nebo dalšími osobami, které jsou pro dítě důležité. Doporučení se zabývá i dalšími právy dítěte, zejména participací dítěte, přičemž upozorňuje na povinnost poučit dítě o možnosti vyjádřit svůj názor se zdůrazněním, že podle něj nebude rozhodnuto, aby nedocházelo k nevhodnému přenosu zodpovědnosti za výsledek rozhodnutí na dítě. Doporučení dále požaduje zakotvení bezplatné právní pomoci pro dítě a roli důvěrníka, kterého si dítě zvolí. D. Šmídová k tomu uvedla, že ČAK bezplatnou právní pomoc poskytuje, ale dle jejího názoru se o této možnosti moc neví a není v praxi využívána.

Doporučení se také zabývá vysoce konfliktními spory, kam zahrnuje spory mezi rodiči, aniž by se však jednalo o případy domácího násilí. Dle definice se jedná o případy, kdy jeden nebo oba rodiče nejsou schopni či ochotni dát stranou své rozdíly a soustředit se na nejlepší zájem dítěte za účelem dosažení dohody. Doporučení zakotvuje povinnost edukace rodičů o dopadech jejich konfliktu na dítě (probíhá formou informativních schůzek pro rodiče na soudech). Je velmi podporována mediace a mimosoudní řešení sporů, kdy i mediátor by měl mít vždy na paměti nejlepší zájem dítěte. Pro výkon rozhodnutí by měla existovat široká škála možností s tím, že odebrání dítěte za asistence policie by mělo být zcela krajním řešením. V případě medializace případu by děti neměly být v žádném případě identifikovány (nemělo by být veřejně uvedeno jméno dítěte, město, ze kterého pochází, zveřejněna jeho podobizna apod.), neboť to má pro dítě dalekosáhlé důsledky.

Předsedkyně Výboru doplnila, že je žádoucí, aby doporučení bylo přeloženo do českého jazyka a šířeno především mezi soudce. Rovněž považuje za nezbytné věnovat celý blok dalšího zasedání Výboru právě problematice medializace soukromí dětí v rodinných konfliktech.

b) Zjištění OPD k tělesnému a psychickému trestání dětí v ústavní péči a informace k činnosti OPD (Tereza Panáková, KVOP a OPD)

T. Panáková informovala, že v rámci činnosti VOP byly provedeny systematické návštěvy v zařízeních pro děti různého typu s tím, že do budoucna se VOP chystá tyto návštěvy zintenzivnit. Během návštěv některých zařízení došlo k znepokojivým zjištěním, že dochází k fyzickému a psychickému trestání dětí ze strany pracovníků těchto zařízení. VOP se proto obrátil na příslušné OSPOD a zřizovatele daných zařízení. V některých případech byla vyhodnocena taková závažnost, že byla podána i trestní oznámení. T. Panáková zároveň uvedla, že nemůže v současné době uvést více konkrétních informací, protože šetření stále probíhají a nebyla doposud uzavřena. Budou však k tomu vydány klasické zprávy ochránce, které vychází v evidenci stanovisek ochránce, přičemž k tomu vyšla již tisková zpráva. Informace pracovníci VOP získali jak od dětí, tak zaměstnanců daných zařízení. Jednalo se například o fyzické trestání dětí ve formě facek, v jednom zařízení klečení u zdi, kopance, pohlavky a výhrůžky.

B. Křížanová následně navrhla, aby po zveřejnění zpráv ochránce k tomu Výbor přijal stanovisko a vyjádřil podporu činnosti ochránce v této oblasti.

c) Práva dětí ve školách a analýza ČHV (Á. Bučinská Němečková, ČHV)

Á. Bučinská Němečková uvedla, že se konkrétně jedná o analýzu práv a povinností dětí ve školách v rámci povinné školní docházky a analýzu školských řádů. Cílem bylo zjistit, jakým způsobem se rodiče mohou bránit v případě porušení práv dětí a jak lze postupovat, pokud škola porušuje zákon v oblasti práv dětí. Zabývá se také typickými konfliktními situacemi v praxi (odchod na toaletu, pití během vyučovací hodiny, které je ve většině škol stále zakázáno, omezování používání mobilních telefonů, přítomnost rodičů ve škole – např. zákaz přístupu rodičů do šaten, vstup rodičů do výuky apod.). Dokument má formu rukojeti průvodce, jak dané situace řešit a jaké jsou výklady. Dle zjištění nemalé procento školských řádů není v souladu s výkladem zákona. Rodiče často nemají šanci, jak situaci narovnat a jsou povinni dítě dál do školy posílat. Pokud jde o omezování používání mobilních telefonů, tak to má samozřejmě své opodstatnění, ale zároveň je to často jediným způsobem, jak dítě může pořídit důkaz ve formě nahrávky, že dochází k porušování jeho práv. Jelikož dětem ani rodičům většinou nikdo nevěří.

A. Bučinská Němečková dále uvedla, že závěry analýzy byly projednány z ČŠI a KVOP a že jsou ve všech bodech v zásadě ve shodě. Pokud jde o plošný zákaz přítomnosti rodičů ve školách, tak tam bude třeba najít vhodné řešení, aby při komunikaci toho, že škola nemůže vstup rodičů plošně zakázat nedošlo k nárůstu tlaku patologických rodičů ve školách. Často je stanoven i zákaz vnesení mobilního telefonu či chytrých hodinek do budovy školy, což je již nepřijatelný zásah do práv dítěte a rodiny. Cílem je systémová prevence, aby došlo k narovnání a rodiče měli k dispozici efektivní principy a mechanismy ochrany. Možnost obrátit se na zřizovatele školy v praxi nefunguje, protože zřizovatelé podporují vedení školy a nerespektují ani uložená opatření ze strany ČŠI. Pozitivní však je, že MŠMT chystá zřízení pracovní skupiny k danému tématu, jejíž úkolem bude mimo jiné vypracovat vzorové školní řády s tím, že ČHV bylo předběžně nabídnuto se do této skupiny zapojit.

Následně předsedkyně Výboru vyzvala zástupce MŠMT pana Černého k vyjádření. M. Černý poděkoval ČHV za prezentovanou analýzu a uvedl, že se MŠMT v několika bodech s ČHV shoduje, zejména co se týče prvních dvou bodů, tedy právo dítěte jít na toaletu a pít během vyučovací hodiny. Dále uvedl, že považuje za zásadní problém, pokud zřizovatel školy kryje nezákonné nebo minimálně nemorální chování vedení školy, tak s tím bohužel MŠMT nebo

ČŠI nic neudělají. K decentralizaci škol došlo již v roce 2003, takže tento nežádoucí stav trvá již 22 let. K bodu týkajícímu se vstupu rodičů do škol M. Černý uvedl, že toto není možné zejména z důvodu bezpečnosti žáků, aby se cizí dospělí pohybovali volně po škole, proto je nezbytné, aby byla stanovena jasná pravidla, za jakých okolností povolit vstup rodičů do škol.

M. Černý dále potvrdil, že skutečně vzniká pracovní skupina ke školním řádům. Předsedkyně Výboru následně poděkovala za otevřenost MŠMT k nastavení vhodné regulace daných problémových oblastí.

d) Představení projektu na podporu dětí a rodičů ve výkonu trestu odnětí svobody (A. Bučinská Němečková, ČHV)

Á. Bučinská Němečková uvedla, že cílem projektu je příprava podkladů pro vznik nebo realizace samotného informačního systému pro sběr dat a informací o dětech, které mají rodiče ve VTOS. Předpokládá se, že se jedná o 25 000 až 40 000 dětí s tím, že však nejsou dostupná žádná data o těchto dětech. Zásadní problém je, kdo má tato data sbírat a evidovat, zde není shoda klíčových aktérů. Další otázkou je, o jaká data by se mělo jednat. Vězeňská služba v rámci systému SARPO, tedy sběru dat o odsouzeném, se dotazuje, kolik má odsouzený dětí, ale data nejsou ověřována. Je tedy možné již z této informace vycházet. Projekt začíná běžet 1. 1. 2026 a je na období 1,5 roku s tím, že výstupem by měla být již funkční datová sada a systém, který by mělo být možné používat.

e) Přiosvojení ve stejnopohlavním partnerství – poznatky z praxe (Denisa Šmídová, advokátka)

D. Šmídová uvedla, že chce prezentovat aplikační praxi v dané oblasti s ohledem na nabytí účinnosti novely od 1. 1. 2025, která přiosvojení ve stejnopohlavním partnerství umožnila. O využití daného institutu je od samého počátku velký zájem. Nicméně praxe jednotlivých soudů a i soudců u stejného soudu je velmi rozdílná, což vede k oslabování právní jistoty dotčených rodin. Například je nejednotný výklad v tom, jestli je nutná péče o dítě před přiosvojením.

Rovněž je nejednotná praxe OSPOD jakožto opatrovníků dítěte v daných případech. Například někteří provádí důkladné šetření, jiní skuteční jen jednu společnou schůzku.

D. Šmídová dále poukázala na to, že se ve většině případů jedná o zcela bezproblémové rodiny, které pouze chtějí legalizovat dlouhotrvající status a dítě se poprvé setkává s tím, že by něco mělo být v nepořádku nebo nenormální s ohledem na nepochopení ze strany státních institucí. Děti jsou tak bezdůvodně vystaveny velkému stresu. V případě různopohlavních párů je však praxe mnohem jednodušší, kdy k legalizaci dochází pouhým prohlášením na matričním úřadu. Je tu tedy dána velká nerovnováha.

D. Šmídová rovněž uvedla některé návrhy na zlepšení aplikační praxe, a to zejména sjednocení rozhodovací praxe soudů, stanovení povinnosti, aby bylo v těchto případech rozhodováno se stejným urychlením jako v případech rozhodování o svěření dítěte do péče, sjednocení praxe OSPOD.

Následně předsedkyně Výboru dala slovo panu Hovorkovi z MPSV, aby se k dané problematice ve stručnosti vyjádřil. Pan Hovorka k tomu uvedl, že rovněž nesouhlasí s nařízením péče před přiosvojením a s podrobným šetřením OSPOD. Pro OSPOD byl přijat jednoznačný výklad, že v případě přiosvojení dítěte partnerem/partnerkou rodiče není nutné trvat na péči před osvojením, pokud se partner/partnerka již podílí na péči o dítě ve společné rodinné domácnosti minimálně po dobu 6 měsíců. Pokud jde o sociální šetření v místě bydliště,

MPSV dlouhodobě zastává konstantní stanovisko, že v rámci výkonu kolizního opatrovnictví nepřísluší OSPOD provádět šetření v domácnosti dítěte (vyloučena však samozřejmě není návštěva dítěte v místě bydliště za účelem rozhovoru s dítětem, po předchozí domluvě).

5. Různé (12:50 - 13:00)

Předsedkyně Výboru závěrem poděkovala všem za účast a uvedla, že prozatím není znám termín dalšího zasedání Výboru, o kterém budeme informovat v příštím roce. Předsedkyně Výboru by ráda na dalším zasedání Výboru uvítala novou zmocněnkyni vlády pro lidská práva.